

Az SZTE Kutatóegyetemi Kiválósági Központ tudásbázisának
kiszélesítése és hosszú távú szakmai fenntarthatóságának megalapozása
a kiváló tudományos utánpótlás biztosításával”

Eötvös Loránd Kollégium Nyelvészeti Műhely 2012. 10. 01. A hétköznapi szövegek manipulációs stratégiái Dr. Schirm Anita

TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 projekt

meghatározások

befolyásolás kategóriája

célorientált

Breton

a hétköznapi

nem sokat segítenek

TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 projekt

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Munkadefiníció

A nyelvhasználat által megvalósuló **manipuláció** olyan **verbális interakció**, ahol a kommunikátor célja egy adott információ: tényállítás vagy vélemény elfogadtatása, de az elfogadtatás céljából alkalmazott stratégia **nem felel meg** az **együttműködő kommunikáció** elveinek.

tudatos félrevezetés van

a manipulált felet a manipuláció nem megalapozott következtetés elfogadására készíti

A manipuláció megvalósulásai

az információ egy részének és / vagy a beszélő manipulatív szándékának az elhallgatása

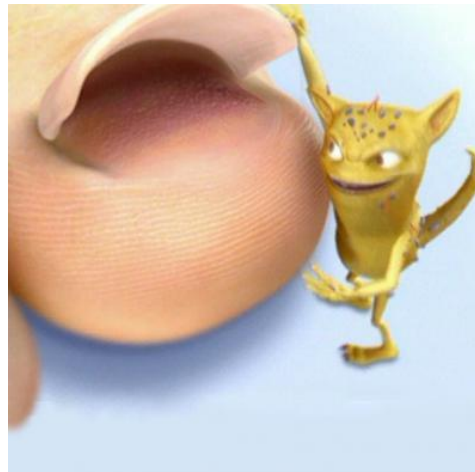
információközlés kommunikatív szándék nélkül

feltétlen egyetértésre kényszerítő nyelvi elemek használata

logikailag hibás nyelvi elemek használata

Manipulatív stratégiák

Manipulatív stratégiák

csábítás személyes vonzerővel

csábítás stílussal

félelemkeltés

ismétlés

hazug beállítás

kényszerítő beállítás

kapcsolószavak: erényszavak + méregszavak

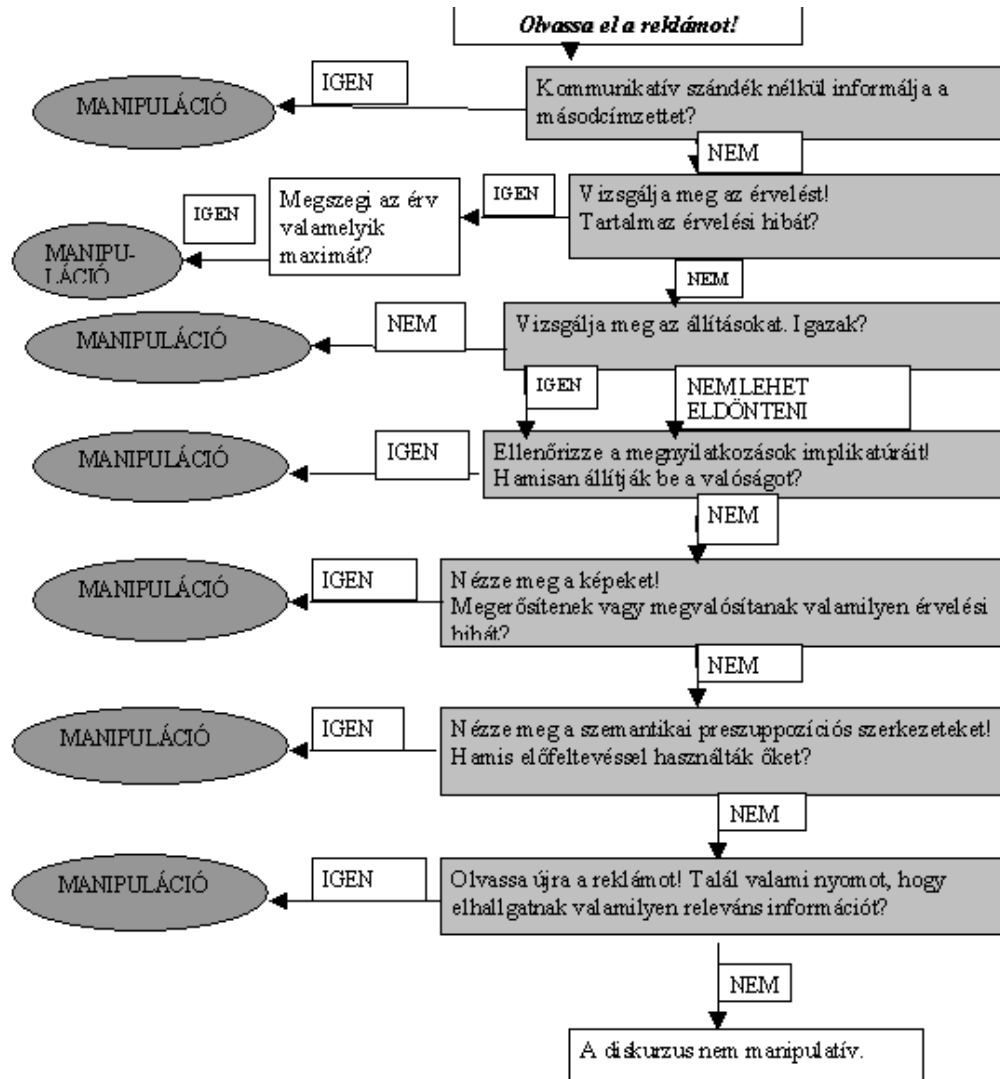

TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 projekt

Manipulációsűrő (Árvay 2007)

Advertising.

Reality.

REALITY

Buyer beware.

motifika.com

SZÉCHENYI TERV

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 projekt

A hírek és a manipuláció

legobjektívebb sajtóműfaj

újságírói semlegesség

A szóhasználat manipulatív ereje

Plágiumbotrányba keveredett Schmitt Pál.

Plagizált az államfő.

Lopta kisdoktoriját az államfő.

Schmitt-ügy: kirúgja-e a NOB a **csalót**?

A rejtett tartalom hírbe kódolása (Jakusné 2002)

I. módosítószók, határozószók: *is, még, már, csak, újra*

*Az Itogi főszerkesztője **is** behódolt.
Tovább nő az államháztartási hiány.*

II. inchoatív igék: *megalakult, lett*

***Megalakult** a szerb parlament.
Megállapodtak a devizahitelesek ügyében.*

A rejtett tartalom hírbe kódolása (Jakusné 2002)

III. hasonlító határozói mellékmondatokkal kiegészítendő főmondatok

Színesebb programok kellenének.
Mégis szigorúbb lesz az abortusztörvény.

IV. a közlő értékítéletét kifejező szavak: *plagizálás, lopás*

A rejtett tartalom hírbe kódolása (Jakusné 2002)

V. faktív igék: *tud, lát*

Tudta, hogy néhány képviselőt megvesztegettek.

VI. nem faktív igék: *vél, gondol, állít, sejtet*

A tiltakozók ***állítják***: a tervezet alapján sérül az állam és az egyház szétválasztásának elve.

A rejtett tartalom hírbe kódolása (Jakusné 2002)

VII. antifaktív igék: *hazudik, füllent*

Azt **hazudta**, hogy néhány képviselőt megvesztegettek.

VIII. tagadás

Nem hazudta azt, hogy néhány képviselőt megvesztegettek.

Nem tudta, hogy néhány képviselőt megvesztegettek.

